

**VALSTYBINĖ KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJA**

**NUTARIMAS**

**DĖL VALSTYBINĖS KAINŲ IR ENERGETIKOS KONTROLĖS KOMISIJOS 2018 M.  
SPALIO 5 D. NUTARIMO NR. O3E-314 „DĖL VALSTYBĖS REGULIUOJAMOS  
GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO VEIKLOS PAJAMŲ IR KAINŲ NUSTATYMO  
METODIKOS PATVIRTINIMO“ PAKEITIMO**

2019 m. d. Nr. O3E-  
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 8 straipsnio 9 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo 7 straipsnio 2 dalies 1 punktu, 9 straipsnio 3 dalimi, 2017 m. kovo 16 d. Komisijos reglamentu (ES) Nr. 2017/460, kuriuo nustatomas suderintos gamtinių dujų perdavimo tarifų struktūros tinklo kodeksas, Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymo Nr. VII-1973 2, 5, 7, 9, 20, 21, 25, 31, 37, 38, 39, 45, 46, 47 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo septintuoju<sup>1</sup> skirsniu įstatymu Nr. XIII-1782 bei atsižvelgdama į Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos (toliau – Komisija) Dujų ir elektros departamento Dujų skyriaus 2019 m. vasario d. pažymą Nr. O5E- „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2018 m. spalio 5 d. nutarimo Nr. O3E-314 „Dėl Valstybės reguliuojamos gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų ir kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“ pakeitimo“, Komisija n u t a r i a:

Pakeisti Valstybės reguliuojamos gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų ir kainų nustatymo metodiką, patvirtintą Komisijos 2018 m. spalio 5 d. nutarimu Nr. O3E-314 „Dėl Valstybės reguliuojamos gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų ir kainų nustatymo metodikos patvirtinimo“, ir ją išdėstyti nauja redakcija (pridedama).

Komisijos pirmininkas

PATVIRTINTA  
Valstybinės kainų ir energetikos  
kontrolės komisijos  
2018 m. spalio 5 d. nutarimu Nr. O3E-314  
(Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės  
komisijos 2019 m. vasario d. nutarimo  
Nr. O3E- redakcija)

## VALSTYBĖS REGULIUOJAMOS GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO VEIKLOS PAJAMŲ IR KAINŲ NUSTATYMO METODIKA

### I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Valstybės reguliuojamos gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų ir kainų nustatymo metodika (toliau – Metodika) reglamentuoja gamtinių dujų perdavimo sistemos operatoriaus (toliau – Operatorius) reguliuojamų paslaugų (produktų) pajamų viršutinių ribų ir konkrečių kainų nustatymą.

2. Metodika parengta vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymu (toliau – Energetikos įstatymas), Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatymu (toliau – Gamtinių dujų įstatymas), Gamtinių dujų apskaitos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2013 m. gruodžio 27 d. įsakymu Nr. 1-245 „Dėl Gamtinių dujų apskaitos tvarkos aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, kitais Lietuvos Respublikos teisės aktais ir atsižvelgiant į 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 715/2009 dėl teisės naudotis gamtinių dujų perdavimo tinklais sąlygų, panaikinamo Reglamentą (EB) Nr. 1775/2005, 2017 m. kovo 16 d. Komisijos reglamentą (ES) 2017/459, kuriuo nustatomas dujų perdavimo sistemų pajėgumų paskirstymo mechanizmų tinklo kodeksas ir panaikinamas Reglamentas (ES) Nr. 984/2013, 2014 m. kovo 26 d. Komisijos reglamentą Nr. 312/2014, kuriuo nustatomas dujų perdavimo tinklų balansavimo kodeksas (toliau – Balansavimo tinklo kodeksas), ir kitus Europos Sąjungos teisės aktų reikalavimus, Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros 2015 m. birželio 15 d. nuomonę Nr. 03/2015 „Dėl Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos sprendimo atitikimo Direktyvos 2009/73/EC, Reglamento (EC) Nr. 715/2009 gairėms bei kitoms susijusioms šios direktyvos bei reglamento nuostatoms“, 2017 m. kovo 16 d. Komisijos reglamentą (ES) Nr. 2017/460, kuriuo nustatomas suderintos gamtinių dujų perdavimo tarifų struktūros tinklo kodeksas (toliau – Tarifų tinklo kodeksas).

3. Metodikoje vartojamos sąvokos:

3.1. **Baziniai gamtinių dujų perdavimo ilgalaikiai pajėgumai** (toliau – Pajėgumai) – suskaičiuoti prognozuojami užsakyti perdavimo ilgalaikiai pajėgumai penkerių metų laikotarpiui, išreikšti MWh per parą per metus. Atliekant konkrečių metų reguliuojamų kainų skaičiavimus, įvertinami prognozuojami tų metų gamtinių dujų ilgalaikių perdavimo pajėgumų nuokrypiai, kuriuos pagrindžia Operatorius.

3.2. **Bazinės sąnaudos** – suskaičiuotos ekonomiškai pagrįstos (būtinios) reguliuojamos paslaugos sąnaudos penkerių metų laikotarpiui. Atliekant konkrečių metų reguliuojamų pajamų skaičiavimus, Metodikos nustatyta tvarka įvertinami prognozuojami tų metų sąnaudų nuokrypiai, kuriuos pagrindžia Operatorius.

3.3. **Bazinis gamtinių dujų kiekis** – suskaičiuotas perduodamas gamtinių dujų kiekis penkerių metų laikotarpiui, išreikštas megavatvalandėmis (MWh), naudojant bazinę viršutinę gamtinių dujų degimo šilumos vertę. Atliekant konkrečių metų reguliuojamų kainų skaičiavimus, įvertinami prognozuojami tų metų gamtinių dujų kiekio nuokrypiai, kuriuos pagrindžia Operatorius.

3.4. **Ileidimo taškas** – taškas, į kurį rinkos dalyvis pristato perdavimui skirtas gamtines dujas ir kuriame prasideda dujų perdavimas paslaugos teikėjo sistemoje.

3.5. **Išleidimo taškas** – taškas, kuriame baigiasi perdavimo paslaugos teikėjo sistema ir gamtinės dujos yra pristatomos į perdavimo sistemos tarpvalstybinius taškus, sujungimo su Lietuvos gamtinių dujų skirstymo sistemomis taškus, tiesiogiai prie perdavimo sistemos prijungtas vartotojų sistemas. Išleidimo taškai skirstomi į vidinius, skirtus pristatyti gamtines dujas Lietuvos perdavimo sistemos naudotojams į jų pristatymo vietas arba gamtinių dujų skirstymo stotis, ir išorinius, skirtus pristatyti gamtines dujas į tarpvalstybinius taškus.

3.6. **Lokalus tinklas** – perdavimo sistemos turto vienetai, kuriais dujos perduodamos tik Lietuvos gamtinių dujų vartotojams.

3.7. **Metinės sąnaudos** – suskaičiuotos ekonomiškai pagrįstos (būtinios) reguliuojamos paslaugos sąnaudos vienerių metų laikotarpiui.

3.8. **Neutralumo mokestis** – su perdavimo sistemos operatoriaus atliekamais balansavimo veiksmais susijęs gautos arba gautinos ir sumokėtos arba mokėtinos sumos skirtumui lygus mokestis, kurį jis atitinkamiems tinklo naudotojams turi mokėti arba iš jų imti.

3.9. **Pagrindinis tinklas** – perdavimo sistemos turto vienetai, kuriais gali naudotis tiek Lietuvos gamtinių dujų vartotojai, tiek sistemos naudotojai, transportuojantys dujas per tarpvalstybinius įleidimo / išleidimo taškus ir (ar) Klaipėdos SGD terminalą.

3.10. **Pajamų viršutinė riba** – gamtinių dujų perdavimo paslaugos bazinių sąnaudų bei investicijų gražos suma, kuri kartą per metus gali būti koreguojama, pasikeitus infliacijos lygiui, Operatoriaus technologinėms reikmėms išsigyjamų gamtinių dujų kainoms, mokesčiams, reguliuojamos paslaugos gamtinių dujų kiekiui ir (ar) pajėgumams, teisės aktų reikalavimams, Operatoriui įgyvendinus su Komisija suderintas investicijas ar nukrypus nuo pagal šią Metodiką nustatytų rodiklių.

3.11. **„Pašto ženklų“ principas** – gamtinių dujų perdavimo paslaugų referencinių kainų nustatymo principas, pagal kurį nustatomos vienodos gamtinių dujų perdavimo paslaugų referencinės kainos gamtinių dujų perdavimo sistemos įleidimo taškuose ir vienodos gamtinių dujų perdavimo paslaugų referencinės kainos gamtinių dujų perdavimo sistemos išleidimo taškuose.

3.12. **Referencinė kaina** – nuolatinio pajėgumo produkto kaina už vienus metus, kuri skaičiuojama pagal dujų įleidimo ir išleidimo taškų duomenis ir naudojama pajėgumais grindžiamiems perdavimo tarifams nustatyti.

3.13. **Reguliavimo sąskaita** – sąskaita gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainodaros tikslams, kurioje kaupiama informacija apie nepakankamas ir perteklines pajamas, gautas už perdavimo paslaugą, bazinių sąnaudų, koreguotinių pagal Metodiką, nuokrypius, investicijų gražos neatitiktį ir kitus pagrįstus sąnaudų / pajamų nuokrypius nuo Komisijos nustatytų ar suderintų rodiklių, kurie turi reikšmingos įtakos Operatoriaus veiklai.

3.14. **Tarifinis laikotarpis** – perdavimo paslaugų kainų taikymo laikotarpis, kuris trunka vienus kalendorinius metus.

3.15. **Technologinės sąnaudos** – gamtinių dujų sąnaudos, Operatoriaus patiriamos užtikrinant gamtinių dujų transportavimą bei palaikant perdavimo sistemos funkcionalią būklę ir skirstomos taip:

3.15.1. **Kuro ir remontų technologinės sąnaudos** – perdavimo sistemos operatoriaus patiriamos sąnaudos, kurios susidaro dėl gamtinių dujų kiekio išleidimo į atmosferą remonto ar rekonstrukcijos darbų metu bei gamtinių dujų kaip kuro naudojimo aptarnaujant įrenginius kompresorių stotyse, įskaitant ir mobiliuosius kompresorius, dujų pašildymui ir įrenginių eksploatavimo sąlygoms užtikrinti dujų skirstymo ir apskaitos stotyse;

3.15.2. **Paklaidų ir nesandarumų technologinės sąnaudos** – gamtinių dujų praradimai dėl matavimo prietaisų ir sistemų paklaidų ir (ar) gamtinių dujų perdavimo sistemai priskiriamų dujotiekių nesandarumų.

3.16. **Vartojimo pajėgumai** – didžiausias gamtinių dujų paros kiekis, gamtinių dujų sistemos naudotojui ir (ar) vartotojui reikalingas jų maksimaliems gamtinių dujų vartojimo poreikiams užtikrinti kiekvienoje gamtinių dujų pristatymo vietoje.

4. Kitos Metodikoje vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Energetikos įstatyme, Gamtinių dujų įstatyme ir kituose gamtinių dujų sektorių reglamentuojančiuose teisės aktuose.

## **II SKYRIUS**

### **GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO VEIKLOS KAINODAROS TAISYKLĖS**

5. Pajamų viršutinės ribos yra Komisijos nustatomos 5 metų reguliavimo periodui. Gamtinių dujų kainų reguliavimo periodas gali būti keičiamas motyvuotu Komisijos sprendimu. Apie sprendimą dėl gamtinių dujų kainų reguliavimo periodo pakeitimo Komisija privalo informuoti Vyriausybę ar jos įgaliotą instituciją. Komisijos sprendimas dėl gamtinių dujų kainų reguliavimo periodo pakeitimo pradedamas taikyti ne anksčiau, kaip pasibaigus ankstesniajam gamtinių dujų kainų reguliavimo periodui.

6. Reguluojamų perdavimo paslaugų kainoms taikomas ilgalaikių kainų mechanizmas, t. y. tarifiniam laikotarpiui (metams) nustatoma pajamų viršutinė riba, kuri antrajam ir vėlesniam reguliuojamo laikotarpio tarifiniam laikotarpiui (metams) koreguojama, nustatant pakoreguotą pajamų viršutinę ribą.

7. Gamtinių dujų perdavimo sistemos balansavimo paslaugų kaina nustatoma skaičiuojant neutralumo mokestį.

8. Komisijai nustatant pajamų viršutines ribas ir tvirtinant Operatoriaus nustatomas reguliuojamų paslaugų kainas, neviršijančias pajamų viršutinės ribos, atsižvelgiama į:

8.1. perdavimo verslo vienetui ir atitinkamoms paslaugoms (produktams) Komisijos nustatytų bei faktiškai priskirtų reguliuojamos veiklos sąnaudų, įskaitant investicijų grąžą, apimtį praėjusio reguliavimo laikotarpio metu;

8.2. faktiškai suteiktų perdavimo paslaugų (produktų) kiekius praėjusio reguliavimo laikotarpio metu;

8.3. naujos reguliuojamos veiklos pradžios atveju – prognozuojamų sąnaudų apimties ir prognozuojamų paslaugų (produktų) kiekių ir (ar) Pajėgumų pagrįstumą, išskyrus atvejus, kai atitinkamos paslaugos pajamų viršutinės ribos ar konkrečios kainos apskaičiavimo formulėje nustatyta kitaip;

8.4. gerą praktinį pavyzdį turinčių Lietuvos ir (ar) Europos Sąjungos šalių palyginamų ar analogiškų gamtinių dujų įmonių lyginamosios analizės, iš anksto viešai skelbiamos Komisijos tinklalapyje, duomenis;

8.5. praėjusio reguliavimo periodo Operatoriaus efektyvumo rodiklius;

8.6. suplanuotus Operatoriaus veiklos pokyčius per ateinantį reguliavimo periodą, įskaitant su Komisija suderintų investicijų įgyvendinimą, turėsiančių poveikį sąnaudų, įskaitant investicijų grąžą, bei suteiktų paslaugų (produktų) kiekio ir (ar) Pajėgumų apimčiai;

8.7. po praėjusio reguliavimo periodo įvyksiančius reikšmingus įvykius, turėsiančius įtakos sąnaudų dydžiui ir struktūrai;

8.8. Komisijos atlikto paskutinių reguliuojamų paslaugų sąnaudų pagrįstumo (būtinumo) patikrinimo metu nustatytą pagrįstą šių sąnaudų dydį;

8.9. pagrįstus reikšmingus pokyčius, kurie turi reikšmingos įtakos Operatoriaus veiklai, sąnaudų dydžiui ir struktūrai.

9. Reguluojamos paslaugos sąnaudoms yra priskiriamos ekonomiškai pagrįstos sąnaudos, būtinos Operatoriaus reguliuojamai veiklai vykdyti. Būtinos sąnaudos yra suprantamos, kaip sąnaudos, kurių nepatyręs Operatorius negalėtų saugiai ir efektyviai vykdyti reguliuojamos veiklos bei su ja susijusių teisės aktų įpareigojimų. Operatoriaus veiksmai ir sąnaudos, tiesiogiai nesusiję su reguliuojama veikla, reguliacinės turto bazės dydžio pasikeitimu, kuriais gamtinių dujų įmonė įgyja, sukaupia, kontroliuoja ir naudoja finansinį turtą, nepriskiriamos prie reguliuojamos veiklos sąnaudų.

10. Planuojamus sąnaudų pokyčius Operatorius turi argumentuoti. Jei Operatorius nepateikia

sąnaudų pasikeitimų motyvų arba jos nėra tinkamai pagrįstos, šios sąnaudos nėra pripažįstamos pagrįstomis. Naujos reguliuojamos veiklos pradžios atveju atsižvelgiama į prognozuojamas sąnaudas, kurias Operatorius turi pagrįsti ir argumentuoti, prognozuojamus paslaugų (produktų) kiekius ir (ar) pajėgumus, išskyrus atvejus, kai atitinkamos paslaugos kainos apskaičiavimo formulėje nustatyta kitaip.

11. Bazinis kiekis ir (ar) pajėgumai reguliuojamų kainų galiojimo laikotarpiu nustatomi, atsižvelgiant į realizuotiną paslaugos kiekį per vienerius reguliavimo periodo metus atskirai kiekvienam įleidimo ir išleidimo taškui, įvertinus:

11.1. praėjusio reguliuojamų kainų galiojimo laikotarpio faktinę realizuoto kiekio ir (ar) Pajėgumų metinę apimtį;

11.2. sistemos naudotojų apklausos duomenis;

11.3. priežasčių, kurias Operatorius nurodė kaip lemiančias realizuoto kiekio faktinius apimties pokyčius, pagrįstumą;

11.4. priežasčių, kurias Operatorius nurodė kaip lemiančias realizuotino kiekio apimties būsimus pokyčius, pagrįstumą;

11.5. planuojamas investicijas būsimuoju reguliuojamų kainų galiojimo laikotarpiu;

11.6. kitų gamtinių dujų įmonių, galinčių daryti įtaką baziniam kiekiui, plėtrą ir teisės aktuose nustatytus įpareigojimus;

11.7. prognozuojamą metinį realizuotiną kiekį, jei veiklą pradeda naujas Operatorius.

12. Operatorius prognozuojamą gamtinių dujų, elektros energijos bei apyvartinių taršos leidimų pirkimo kainą, įvertinus įsigijimo šaltinius, nustato atsižvelgdamas į:

12.1. galiojančiose pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutartyse nustatytas formules ar konkrečias kainas. Jei pagal pirkimo–pardavimo sutarčių sąlygas atitinkamų išteklių kaina pagal formulę perskaičiuojama dažniau nei kartą per metus, suskaičiuojamas prognozuojamos dvylikos mėnesių kainos svertinis vidurkis. Atitinkamų išteklių kaina skaičiuojama kiekvienam mėnesiui pagal galiojančiose pirkimo–pardavimo sutartyse nustatytas formules ir (ar) kainas pagal sutartis įsigyjamų išteklių kiekių proporcijas;

12.2. per vienerius metus iki duomenų pateikimo gamtinių dujų biržoje įvykusius sandorius ir gamtinių dujų, elektros energijos, apyvartinių taršos leidimų kainų kitimo tendencijas reguliuojamų paslaugų kainų taikymo laikotarpiu.

13. Investicijos derinamos su Komisija, vadovaujantis teisės aktų nustatyta tvarka. Nustatydama ir (ar) koreguodama pajamų viršutinės ribas Komisija įvertina Operatoriaus įvykdytų investicijų efektyvumą, atsižvelgdama į Operatoriaus su Komisija suderintų investicijų sprendimo priėmimo dokumentuose nurodytus rodiklius.

### **III SKYRIUS**

#### **GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO VEIKLOS PASLAUGŲ KAINODARA**

##### **PIRMASIS SKIRSNIS**

#### **GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO MAGISTRALINIŲ DUJOTIEKIŲ PASLAUGOS KAINODARA**

14. Atitinkamos bazinių sąnaudų grupės, priskirtinos perdavimo paslaugai, kuri reguliuojama nustatant pajamų viršutinę ribą penkeriems metams, vertinama:

14.1. Technologinės sąnaudos:

14.1.1. Kuro ir remonto technologinių sąnaudų atveju atsižvelgiama į:

14.1.1.1. praėjusio reguliavimo periodo paskutinių pasibaigusių ketverių metų vidutinius faktinius gamtinių dujų kuro ir remontų technologinėms reikmėms kiekius;

14.1.1.2. praėjusio reguliavimo periodo paskutinių pasibaigusių ketverių metų vidutinę faktinę gamtinių dujų kuro ir remontų technologinėms reikmėms kiekio metinę apimtį, kai gamtinių

dujų kuro ir remontų technologinėms reikmėms kiekiai priklauso nuo realizuoto kiekio;

14.1.1.3. priežasčių, kurias Operatorius nurodė kaip lemiančias gamtinių dujų kuro ir remontų technologinėms reikmėms kiekio faktinius ir būsimus apimties pokyčius, pagrįstumą;

14.1.1.4. praėjusiu reguliuojamų kainų galiojimo laikotarpiu įgyvendintų investicijų įtaką gamtinių dujų kuro ir remontų technologinių sąnaudų technologinių sąnaudų pokyčius;

14.1.1.5. prognozuojamą gamtinių dujų pirkimo kainą, kuri nustatoma vadovaujantis Metodikos 12 punktu;

14.1.1.6. faktinių kuro ir remontų technologinių sąnaudų nuokrypį nuo buvusių nustatytųjų Komisijos paskutiniam pasibaigusiam tarifiniam periodui, kurį Operatorius pagrindžia Komisijai;

14.1.2. Paklaidų ir nesandarumų technologinių sąnaudų atveju atsižvelgiama į:

14.1.2.1. Komisijos reguliavimo periodui nustatytą paklaidų ir nesandarumų technologinių sąnaudų procentinį santykį su atitinkamu laikotarpiu Operatoriaus transportuotu gamtinių dujų kiekiu (vertinamu kaip per įleidimo taškus įleistas dujų kiekis), kuris turi neviršyti įleidimo taškuose įdiegtų gamtinių dujų matavimo įrenginių techniniuose dokumentuose įtvirtintų neapibėžčių vidurkio, turi būti skaičiuojamas įvertinant faktinius praėtų laikotarpių paklaidų ir nesandarumų technologinių sąnaudų apimtį, atsižvelgiant į įgyvendintų ir naujų investicijų į gamtinių dujų perdavimo infrastruktūrą įtaką;

14.1.2.2. praėjusiu reguliuojamų kainų galiojimo laikotarpiu įgyvendintų investicijų įtaką gamtinių dujų paklaidų ir nesandarumų technologinių sąnaudų pokyčius;

14.1.2.3. prognozuojamą gamtinių dujų pirkimo kainą, kuri nustatoma vadovaujantis Metodikos 12 punktu;

14.1.3. Nustatant technologinių sąnaudų lygį, atsižvelgiama į naujų investicijų į gamtinių dujų infrastruktūrą lemiamą technologinių sąnaudų apimtį, nustatomą pagal su Komisija suderintas investicijas arba su Komisija suderintus principus.

14.2. Nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos. Šių sąnaudų atveju atsižvelgiama į:

14.2.1. metų, kuriems nustatoma pajamų viršutinė riba, pradžioje atitinkamai paslaugai priskirtų ilgalaikio turto vienetų priskaitytiną metinę nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudų sumą;

14.2.2. Komisijos nustatyta tvarka suderintas ir įvykdytas investicijas;

14.2.3. koreguojančias nusidėvėjimo (amortizacijos) sumas, priskirtinas atitinkamai paslaugai, kurios turi būti nustatytos, jei praėjusio laikotarpio metu Operatorius dėl kokių nors priežasčių turėjo faktinių nukrypimų nuo ilgalaikės reguliuojamos veiklos programos (investicijų programos) vykdymo;

14.2.4. planuojamus ilgalaikio turto vienetų nurašymus, perleidimus;

14.2.5. Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašo, patvirtinto Komisijos 2013 m. liepos 18 d. nutarimu Nr. O3-316 „Dėl Gamtinių dujų įmonių apskaitos atskyrimo, sąnaudų paskirstymo ir su apskaitos atskyrimu susijusių reikalavimų aprašo patvirtinimo“, reikalavimus;

14.2.6. Naujų investicijų (investicijų dalies), kurios yra finansuojamos ne Operatoriaus lėšomis, nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos nėra pripažįstamos pagrįstomis, skaičiuojant pajamų viršutinę ribą, išskyrus naujų vartotojų ir (ar) sistemų prijungimo investicijas prie Operatoriaus perdavimo sistemos, kurių atsipirkimo laikotarpis nesibaigė, o jų atsipirkimo vertinime buvo skaičiuojami investicijų grąžos ir nusidėvėjimo sąnaudų finansiniai srautai;

14.2.7. Komisija vertina nusidėvėjimo sąnaudų panaudojimą. Vykdydamas investicijas atitinkamoje veikloje Operatorius pirmiausiai turi panaudoti lėšas, sukauptas nusidėvėjimo sąnaudoms šioje veikloje dengti.

14.3. Operacinės sąnaudos, t. y. remonto, priežiūros, eksploataavimo sąnaudos, personalo sąnaudos (išskyrus darbo užmokesčio sąnaudas), administracinės sąnaudos, rinkodaros ir pardavimo sąnaudos, kitos paskirstomos sąnaudos (toliau – OPEX<sub>(be DU)</sub>). Šių sąnaudų atveju atsižvelgiama į:

14.3.1. praėjusio reguliavimo periodo priešpaskutinių metų Komisijos nustatytą šių sąnaudų metinę apimtį arba faktinę pagrįstą šių sąnaudų metinę apimtį, įvertinus priešpaskutinių ir paskutinių

metų vidutinio metinio vartotojų kainų indekso (toliau – VKI) pokyčius, pakoreguotus efektyvumo rodikliu, kuris yra lygus 1 proc. Jeigu Operatoriaus praėjusio reguliavimo periodo priešpaskutinių metų faktinė pagrįsta  $OPEX_{(be\ DU)}$  buvo mažesnė už Komisijos nustatytą – atsižvelgiama į faktinę pagrįstą šių sąnaudų metinę apimtį. Jeigu Operatoriaus praėjusio reguliavimo periodo priešpaskutinių metų  $OPEX_{(be\ DU)}$  apimtis buvo didesnė už Komisijos nustatytą ir Operatorius nepagrindė šio viršijimo – atsižvelgiama į Komisijos nustatytą šių sąnaudų metinę apimtį. Šių sąnaudų faktinė arba nustatyta metinė apimtis skaičiuojama papildomai įvertinus vidutinį pasiektą faktinį efektyvumą per laikotarpį, kurio metu Operatorius buvo skatinamas, neatsižvelgiant į vienkartinius Operatoriaus reikšmingus sąnaudų / pajamų nuokrypius, pagrįstus Komisijai, kurie turi reikšmingos įtakos Operatoriaus veiklai, bei kitus nuo Operatoriaus nepriklausančių veiksmų kylančius sąnaudų / pajamų nuokrypius, įskaitant ir nuokrypius dėl veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų ( $C_x$ ).  $OPEX_{(be\ DU)}$  dydis skaičiuojamas:

14.3.1.1. ekonomiškai pagrįstas metinis  $OPEX_{(be\ DU)}$  dydis pirmiems reguliavimo periodo metams, yra apskaičiuojamas pagal (1) formulę:

$$OPEX_{t+1(be\ DU)} = OPEX_{t-1(be\ DU)} x \left(1 + \frac{I_{t-1} - e}{100}\right) x \left(1 + \frac{I_t - e}{100}\right), \text{ Eur} \quad (1)$$

čia:

$OPEX_{t+1 (be\ DU)}$  – remonto, priežiūros, eksploatavimo sąnaudos, personalo sąnaudos (išskyrus darbo užmokesčio sąnaudas), administracinės, rinkodaros ir pardavimo sąnaudos, kitos paskirstomos sąnaudos t+1 metais (pirmaisiais reguliavimo periodo metais);

$OPEX_{t-1 (be\ DU)}$  – remonto, priežiūros, eksploatavimo, personalo sąnaudų (išskyrus darbo užmokesčio sąnaudas), administracinių, rinkodaros ir pardavimo sąnaudų, kitų paskirstomų sąnaudų praėjusio reguliavimo periodo priešpaskutinių metų Komisijos nustatyta arba faktinė pagrįsta šių sąnaudų metinė apimtis, kuri skaičiuojama papildomai įvertinus vidutinį pasiektą faktinį efektyvumą per laikotarpį, kurio metu Operatorius buvo skatinamas, neatsižvelgiant į vienkartinius Operatoriaus reikšmingus sąnaudų / pajamų nuokrypius, pagrįstus Komisijai, kurie turi reikšmingos įtakos Operatoriaus veiklai, bei kitus nuo Operatoriaus nepriklausančių veiksmų kylančius sąnaudų / pajamų nuokrypius, įskaitant ir nuokrypius dėl veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų ( $C_x$ );

$I_t$  – Lietuvos statistikos departamento paskutinį mėnesį prieš duomenų pajamų viršutinėms riboms nustatyti pateikimą paskelbto VKI pokytis, lyginant su praėjusių metų tuo pačiu mėnesiu, proc.;

$I_{t-1}$  – VKI pokytis t-1 metais, proc. Jis nustatomas Statistikos departamento t-1 metų to paties mėnesio, kaip ir  $I_t$  atveju, paskelbtą VKI, lyginant su praėjusių (t-2) metų to paties mėnesio VKI, proc.;

e – efektyvumo koeficientas, kuris yra lygus 1 proc.;

14.3.1.2. visais kitais metais, einančiais po pirmųjų naujojo reguliavimo periodo metų,  $OPEX_{(be\ DU)}$  apimtis kiekvieniems metams nustatoma pagal Statistikos departamento paskutinį mėnesį prieš duomenų pajamų viršutinėms riboms koreguoti pateikimą paskelbto VKI pokytį, lyginant su praėjusių metų tuo pačiu mėnesiu, ir efektyvumo koeficientą. Antrųjų–penktųjų metų  $OPEX_{(be\ DU)}$  skaičiuojamas pagal (2) formulę:

$$OPEX_{t+n(be\ DU)} = OPEX_{t+1(be\ DU)} x \prod_{n=2}^5 \left(1 + \frac{I_{t+n} - e}{100}\right); \text{ Eur} \quad (2)$$

čia:

$OPEX_{t+n (be\ DU)}$  – remonto, priežiūros, eksploatavimo, personalo sąnaudos (išskyrus darbo užmokesčio sąnaudas), administracinės, rinkodaros ir pardavimo sąnaudos, kitos paskirstomos sąnaudos t+n metais (antraisiais–penktaisiais reguliavimo periodo metais);

$OPEX_{t+1 (be DU)}$  – remonto, priežiūros, eksploataavimo sąnaudos, personalo sąnaudos (išskyrus darbo užmokesčio sąnaudas), administracinės sąnaudos, rinkodaros ir pardavimo sąnaudos, kitos paskirstomos sąnaudos t+1 metais (pirmaisiais reguliavimo periodo metais);

$I_{t+n}$  – Statistikos departamento antraisiais–penktaisiais reguliavimo periodo metais paskutinį mėnesį prieš duomenų pajamų viršutinėms riboms koreguoti pateikimą, paskelbto VKI pokytis, lyginant su praėjusių metų tuo pačiu mėnesiu, proc.

e – efektyvumo koeficientas, kuris yra lygus 1 proc.;

14.3.1.3. jeigu VKI pokytis  $\leq 1$  proc., tai  $OPEX_{(be DU)}$  sąnaudos nekoreguojamos (paliekamos to paties dydžio);

14.4. Darbo užmokesčio sąnaudos (toliau –  $OPEX_{(DU)}$ ). Šių sąnaudų atveju atsižvelgiama į:

14.4.1. praėjusio reguliavimo periodo priešpaskutinių metų Komisijos nustatytą šių sąnaudų metinę apimtį arba faktinę pagrįstą šių sąnaudų metinę apimtį, įvertinus Lietuvos Respublikos finansų ministerijos prognozuojamą vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytį ir efektyvumo rodiklį. Jeigu Operatoriaus praėjusio reguliavimo periodo priešpaskutinių metų faktinė pagrįsta darbo užmokesčio sąnaudų apimtis buvo mažesnė už Komisijos nustatytą, atsižvelgiama į faktinę pagrįstą šių sąnaudų metinę apimtį. Jeigu Operatoriaus praėjusio reguliavimo periodo priešpaskutinių metų darbo užmokesčio sąnaudos buvo didesnės už Komisijos nustatytas, atsižvelgiama į Komisijos nustatytą šių sąnaudų metinę apimtį. Šių sąnaudų faktinė arba nustatyta metinė apimtis skaičiuojama papildomai įvertinus vidutinį pasiektą faktinį efektyvumą per laikotarpį, kurio metu Operatorius buvo skatinamas, neatsižvelgiant į vienkartinius Operatoriaus reikšmingus sąnaudų / pajamų nuokrypius, pagrįstus Komisijai, kurie turi reikšmingos įtakos Operatoriaus veiklai, bei kitus nuo Operatoriaus nepriklausančių veiksnių kylančius sąnaudų / pajamų nuokrypius, įskaitant ir nuokrypius dėl veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų ( $C_x$ ).  $OPEX_{(DU)}$  dydis skaičiuojamas:

14.4.1.1. ekonomiškai pagrįstas darbo užmokesčio sąnaudų dydis pirmiems reguliavimo periodo metams yra apskaičiuojamas pagal (3) formulę:

$$OPEX_{t+1(DU)} = OPEX_{t-1(DU)} x \left(1 + \frac{\Delta DU_{t-e}}{100}\right) x \left(1 + \frac{\Delta DU_{t+1-e}}{100}\right), \text{ Eur} \quad (3)$$

čia:

$OPEX_{t+1(DU)}$  – darbo užmokesčio sąnaudos t+1 metais (pirmais reguliavimo periodo metais), Eur;

$OPEX_{t-1(DU)}$  – darbo užmokesčio sąnaudos t-1 metais (priešpaskutiniiais praėjusio reguliavimo periodo metais). Šių sąnaudų faktinė arba nustatyta metinė apimtis skaičiuojama, papildomai įvertinus vidutinį pasiektą faktinį efektyvumą per laikotarpį, kurio metu Operatorius buvo skatinamas, neatsižvelgiant į vienkartinius Operatoriaus reikšmingus sąnaudų / pajamų nuokrypius, pagrįstus Komisijai, kurie turi reikšmingos įtakos Operatoriaus veiklai, bei kitus nuo Operatoriaus nepriklausančių veiksnių kylančius sąnaudų / pajamų nuokrypius, įskaitant nuokrypius ir dėl veiklą reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų ( $C_x$ ), Eur;

$\Delta DU_t$  – prognozuojamas vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytis t metams, proc. Jis nustatomas pagal Finansų ministerijos pateiktą paskutinį ekonominės raidos scenarijų;

$\Delta DU_{t+1}$  – prognozuojamas vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytis t+1 metams, proc. Jis nustatomas pagal Finansų ministerijos pateiktą paskutinį ekonominės raidos scenarijų;

e – efektyvumo koeficientas, kuris lygus 1 proc.;

14.4.1.2. visais kitais metais, einančiais po pirmųjų naujo reguliavimo periodo metų, šių sąnaudų apimtis kiekvieniems metams nustatoma įvertinus Finansų ministerijos prognozuojamą vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytį ateinantiems metams ir efektyvumo rodiklį. Darbo užmokesčio sąnaudos antriesiems–penktiesiems reguliavimo periodo metams skaičiuojamos pagal (4) formulę:



$$OPEX_{t+n(DU)} = OPEX_{t+1(DU)} \times \prod_{n=2}^5 \left( 1 + \frac{\Delta DU_{t+n-e}}{100} \right); \text{Eur} \quad (4)$$

čia:

$OPEX_{t+n(DU)}$  – darbo užmokesčio sąnaudos antraisiais–penktaisiais reguliavimo periodo metais, Eur;

$OPEX_{t+1(DU)}$  – darbo užmokesčio sąnaudos pirmaisiais reguliavimo periodo metais, Eur;

$\Delta DU_{t+n}$  – prognozuojamas vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio pokytis n-tiesiems metams, proc. Jis nustatomas pagal Finansų ministerijos pateiktą paskutinį ekonominės raidos scenarijų;

e – efektyvumo koeficientas, kuris yra lygus 1 proc.;

14.4.1.3. jeigu pagal 3 arba 4 formulę skaičiuojamų  $OPEX_{(DU)}$  sąnaudų ateinančių metų reikšmė gaunama mažesnė, nei prieš tai buvusių metų,  $OPEX_{(DU)}$  sąnaudos ateinantiems metams paliekamos to paties dydžio;

14.4.2. kiekvienais metais perskaičiuojant  $OPEX_{(DU)}$  pagal Metodikos 3 ir 4 formules vertinami aktualūs Finansų ministerijos pateikti duomenys pagal paskutinį ekonominės raidos scenarijų, t. y. pakoreguojami anksčiau naudoti prognoziniai duomenys pagal faktinius duomenis;

14.4.3. privalomojo socialinio draudimo ir garantinio fondo įmokų dydžius, nustatomus pagal galiojančių teisės aktų nuostatas;

14.4.4. naujų infrastruktūrų personalo sąnaudos nustatomos atsižvelgiant į Operatoriaus eksploatuojamos infrastruktūros techninės priežiūros reikalavimuose numatytą aptarnaujančio personalo skaičių ir kvalifikaciją;

14.5. Mokesčių sąnaudos. Šios sąnaudos nustatomos vadovaujantis galiojančiais mokesčius reglamentuojančiais teisės aktais. Mokesčių sąnaudos skaičiuojamos įvertinant metams prieš pajamų viršutinių ribų nustatymą priskaitytinas mokesčių sąnaudas ir per artimiausius vienerius metus, kuriems nustatoma (koreguojama) pajamų viršutinė riba, planuojamas investicijas.

14.6. Investicijų grąža skaičiuojama atsižvelgiant į:

14.6.1. protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos normą  $r$  (procentais) pagal (5) formulę:

$$ROI_{pso} = \frac{r \times RAB_{pso}}{100}; \text{Eur} \quad (5)$$

čia:

$ROI_{pso}$  – investicijų grąža, priskirtina perdavimo paslaugai, Eur;

$r$  – protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąžos norma, nustatoma pagal vidutinę svertinę kapitalo kainą (WACC), proc.;

$RAB_{pso}$  – gamtinių dujų perdavimo paslaugai priskirtino reguliuojamo turto vertė, apskaičiuota pagal 6 formulę, Eur;

14.6.2. investicijų grąžos normą (toliau – WACC), kuri nustatoma vadovaujantis Investicijų grąžos normos nustatymo metodika, patvirtinta Komisijos 2015 m. rugsėjo 22 d. nutarimu Nr. O3-510 „Dėl Investicijų grąžos normos nustatymo metodikos patvirtinimo“. WACC nustatoma reguliavimo periodui ir kasmet koreguojama atsižvelgiant į skolinto kapitalo kainos pokytį;

14.6.2.1. Operatoriaus strategiškai svarbioms investicijoms, padedančioms siekti nacionalinės ir Europos Sąjungos energetikos politikos tikslų, pagal Metodikos 14.6.2 papunktį nustatyta investicijų grąžos norma Komisijos sprendimu gali būti padidinta;

14.6.2.2. investicijoms, susijusioms su gamtinių dujų perdavimu iš trečiosios šalies į trečiąją šalį veikla, kuri iki įleidimo–išleidimo taškų modelio įgyvendinimo perdavimo sistemai buvo nereguluojama, grąžos norma nustatoma, užtikrinant šių investicijų, atliktų iki reguliavimo įvedimo, atsipirkimą investicijų atsipirkimo laikotarpiui;

14.6.3. perdavimo paslaugai (produktui) priskirtino reguliuojamo turto vertę ( $RAB_{pso}$ ), kuri nustatoma pagal (6) formulę:

$$RAB_{pso} = T + A - IT - TS - TD - TV - TN + T_{kt\ im}/2 - TA; \text{ (Eur)} \quad (6)$$

*čia:*

T – Operatoriaus perdavimo paslaugos (produkto) ilgalaikio materialaus ir nematerialaus turto likutinė (balansinė) neperkainuota vertė metų, einančių prieš metus, kuriems nustatomos ar koreguojamos pajamų viršutinės ribos, pabaigoje, Eur;

A – Operatoriaus atsargos, kurias jis privalo nuolat laikyti, Eur;

IT – Operatoriaus perdavimo paslaugos (produkto) nesuderintų su Komisija investicijų į ilgalaikį turtą likutinė vertė, Eur;

TS – turto, kuris nėra pradėtas eksploatuoti (nebaigta statyba), vertė, išskyrus strategiškai svarbių investicijų, padedančių siekti nacionalinės ir Europos energetikos politikos tikslų, nebaigtą statybą, jei dėl šių investicijų investicijų gražos norma Komisijos sprendimu nebuvo padidinta pagal Metodikos 14.6.2.1 papunktį, Eur;

TD – Operatoriaus perdavimo paslaugos (produkto) turtas, įsigytas už gautas subsidijas, dotacijas, Eur;

TV – Operatoriaus perdavimo paslaugos (produkto) turtas, įsigytas už vartotojų lėšas, Eur;

TN – nenaudojamo, laikinai nenaudojamo (užkonservuoto) turto likutinė vertė, Eur;

$T_{kt\ im}$  – turto dalis, kuri buvo finansuota kitų infrastruktūrinių įmonių dėl inžinerinių darbų sąnaudų pasidalinimo, Eur;

TA – turto vieneto ar turto vieneto komponentės, kai turto vienetas ar turto vieneto komponentė buvo atnaujinta (pakeista) įvykdžius su Komisija suderintas investicijas nepasibaigus to turto vieneto ar turto vieneto komponentės naudingo tarnavimo laikotarpiui, likutinė vertė, kuri nebuvo įvertinta (6) formulės T dedamojoje, Eur.

14.6.4. į reguliuojamo turto vertę įtraukiamas išnuomotas ar panaudos pagrindais perduotas turtas, kuris ir nevykdant nereguliuojamos veiklos visos apimties naudojamas reguliuojamoje Operatoriaus veikloje.

15. Gamtinių dujų metinės perdavimo paslaugos pajamos ( $P_{pso}$ ) skaičiuojamos pagal (7) formulę:

$$P_{pso} = S_{pso} + ROI_{pso} + P_{\Delta}; \text{ Eur} \quad (7)$$

*čia:*

$S_{pso}$  – nustatytos metinės perdavimo paslaugos bazinės sąnaudos, skaičiuojamos:

$$S_{pso} = OPEX_{(be\ DU)} + C_L + C_{DA} + OPEX_{DU} + C_T; \text{ Eur} \quad (8)$$

*čia:*

$OPEX_{(be\ DU)}$  – nustatytos perdavimo paslaugos operacinės sąnaudos, skaičiuojamos pagal Metodikos 14.3 papunktį, Eur;

$$OPEX_{(be\ DU)} = C_M + C_P + C_A + C_S + C_O; \text{ Eur} \quad (9)$$

*čia:*

$C_M$  – remonto, techninės priežiūros ir eksploatavimo sąnaudos, Eur;

$C_P$  – personalo sąnaudos be darbo užmokesčio ir socialinio draudimo sąnaudų, Eur;

$C_A$  – administracinės sąnaudos, Eur;

$C_S$  – rinkodaros ir pardavimų sąnaudos, Eur;

- $C_O$  – kitos paskirstytinos sąnaudos, Eur.  
 $C_L$  – gamtinių dujų sąnaudos technologinėms reikmėms, skaičiuojamos pagal Metodikos 14.1 papunktį, Eur;  
 $C_{DA}$  – nusidėvėjimo (amortizacijos) sąnaudos, skaičiuojamos pagal Metodikos 14.2 papunktį, Eur;  
 $OPEX_{DU}$  – darbo užmokesčio, socialinio draudimo ir įnašų į garantinį fondą sąnaudos, skaičiuojamos pagal Metodikos 14.4 papunktį, Eur;  
 $C_T$  – mokesčių sąnaudos, skaičiuojamos pagal Metodikos 14.5. papunktį, Eur;  
 $ROI_{pso}$  – pagal Metodikos 14.6.1 papunktį suskaičiuota perdavimo veiklos investicijų grąža, Eur;  
 $P_{\Delta}$  – nepakankamos ir perteklinės pajamos, gautos už perdavimo paslaugas, bazinių sąnaudų, koreguotinių pagal Metodiką, nuokrypiai, investicijų grąžos neatitiktis ir kiti pagrįsti sąnaudų / pajamų nuokrypiai nuo Komisijos nustatytų ar suderintų rodiklių, kurie turi reikšmingos įtakos Operatoriaus veiklai ir yra kaupiami reguliavimo sąskaitoje, apskaičiuotoje vadovaujantis Metodikos šio skyriaus II skirsnyje numatytais principais.

## ANTRASIS SKIRSNIS REGULIAVIMO SĄSKAITOS TVARKYMO PRINCIPAI

16. Nuokrypiai nuo perdavimo paslaugai Komisijos nustatytų leidžiamųjų pajamų ir bazinių sąnaudų rodiklių, kaupiami reguliavimo sąskaitoje ( $P_{\Delta}$ ).

17. Reguliavimo sąskaitoje ( $P_{\Delta}$ ) kaupiami šie nuokrypiai:

17.1. perdavimo paslaugos leidžiamųjų pajamų nuokrypis ( $P_Q$ ) už t-1 metus, skaičiuojamas pagal (10) formulę;

$$P_{Q, t-1} = P_{\text{prognoz., t-1}} - P_{\text{fakt., t-1}}; \text{ Eur} \quad (10)$$

*čia:*

$P_{Q, t-1}$  – perdavimo paslaugos leidžiamųjų pajamų nuokrypis už t-1 metus, Eur;

$P_{\text{prognoz., t-1}}$  – prognozuotos perdavimo paslaugos pajamos už nuolatinės, pertraukiamąsias ilgalaikes ir trumpalaikes paslaugas (įskaitant pajamas už užsakomus, vartojimo pajėgumus ir perduodamą dujų kiekį) t-1 metais, įvertintos nustatant pajamų viršutinę ribą t metams, Eur;

$P_{\text{fakt., t-1}}$  – faktinės perdavimo paslaugos pajamos už nuolatinės ir pertraukiamąsias ilgalaikes ir trumpalaikes paslaugas (įskaitant pajamas už užsakomus, vartojimo pajėgumus ir perduodamą dujų kiekį) t-1 metais, Eur;

17.2. perdavimo sistemos disbalanso neutralumo mokestis ( $C_{NC}$ ) už t-1 metus, skaičiuojamas pagal Metodikos 44 punktą, Eur;

17.3. faktinės t-1 laikotarpio grynosios pajamos, gautos dėl perduodamų gamtinių dujų iš trečiosios šalies į trečiąją šalį kaloringumo skirtumo ( $P_{kal.}$ ), Eur;

17.4. investicijų grąžos neatitiktis, apskaičiuojama pagal Metodikos 19–25 punktus ( $C_G$ );

17.5. Metodikos 14.1 punkte nurodytų sąnaudų nuokrypiai bei kiti reikšmingi sąnaudų / pajamų nuokrypiai, pagrįsti Komisijai, kurie turi reikšmingos įtakos Operatoriaus veiklai, bei kiti nuo Operatoriaus nepriklausančių veiksnių kylantys sąnaudų / pajamų nuokrypiai, įskaitant ir dėl veiklų reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų ( $C_x$ ).

18. Nustatant reguliavimo sąskaitos dydį ( $P_{\Delta}$ ) pirmiesiems, antriesiems ir ketvirtiesiems reguliavimo periodo metams (po dvejų, ketverių ir penkerių reguliavimo periodo metų), įvertinami reguliavimo sąskaitoje pagal Metodikos 17.1–17.5 papunkčius sukaupti nuokrypiai, o tretiesiems ir penktiesiems reguliavimo periodo metams (po pirmųjų ir trečiųjų reguliavimo periodo metų) įvertinami pagal Metodikos 17.1–17.3 ir 17.5 punktus sukaupti nuokrypiai.

Reguliavimo sąskaita reguliavimo periodo metams ( $P_{\Delta}$ ) apskaičiuojama pagal (11) formulę:

$$P_{\Delta} = P_Q - C_{NC} - P_{kal.} + C_G + C_x; \text{ Eur} \quad (11)$$

*čia:*

$P_Q$  – perdavimo paslaugos pajamų nuokrypis už t-1 metus, skaičiuojamas pagal (10) formulę, Eur;

$C_{NC}$  – perdavimo sistemos disbalanso neutralumo mokestis už t-1 metus, skaičiuojamas pagal Metodikos 44 punktą, Eur;

$P_{kal.}$  – faktinės t-1 laikotarpio grynosios pajamos, gautos dėl perduodamų gamtinių dujų iš trečiosios šalies į trečiąją šalį kaloringumo skirtumo, Eur;

$C_G$  – investicijų grąžos neatitiktis, apskaičiuojama pagal Metodikos 19–25 punktus;

$C_x$  – Metodikos 14.1 punkte nurodytų sąnaudų nuokrypiai bei kiti reikšmingi sąnaudų / pajamų nuokrypiai, pagrįsti Komisijai, kurie turi reikšmingos įtakos Operatoriaus veiklai, Eur.

19. Jeigu dėl Operatoriaus veiklos efektyvumo, t. y. dėl  $OPEX_{(be\ DU)}$  ir  $OPEX_{DU}$  (toliau kartu – OPEX) suefektyvinimo, kurį Operatorius įrodė Komisijai, reguliuojamos veiklos pirmų dvejų reguliavimo periodo metų, o vėliau – ketverių ir visų penkerių reguliavimo periodo metų, investicijų grąža, įvertinus taikytinų korekcijų, atliktų vadovaujantis Metodikos 14 punktu, įtaką, yra didesnė, palyginti su nustatyta atitinkamų metų investicijų grąža, šios veiklos atitinkamo periodo leistina investicijų grąža didinama investicijų grąžos dydžiu, kuris yra skaičiuojamas pagal (12) formulę:

$$G_1 = (OPEX_{nust.,pso} - OPEX_{fakt.,pso})/2; \text{ Eur} \quad (12)$$

*čia:*

$G_1$  – suma, kuria didinama leistina investicijų grąža, priskirtina perdavimo paslaugai, Eur;

$OPEX_{nust.,pso}$  – nustatyta OPEX apimtis per pirmus dvejus, vėliau – per ketverius reguliavimo periodo metus ir per visą reguliavimo periodą, priskirtina perdavimo paslaugai, Eur;

$OPEX_{fakt.,pso}$  – faktinė OPEX apimtis per pirmus dvejus, vėliau – per ketverius reguliavimo periodo metus ir per visą reguliavimo periodą, priskirtina perdavimo paslaugai, Eur.

20. Jei dėl Operatoriaus veiklos efektyvumo, t. y. dėl OPEX suefektyvinimo priėmus verslo sprendimus dėl įmonės reorganizacijos ir kitus sprendimus, kurie tiesiogiai nesusiję su įmonės vykdoma reguliuojama veikla bei kurį įmonė įrodė Komisijai, reguliuojamos veiklos pirmų dvejų reguliavimo periodo metų, o vėliau – ketverių ir visų penkerių reguliavimo periodo metų investicijų grąža, įvertinus taikytinų korekcijų, atliktų vadovaujantis Metodikos 14 punktu, įtaką, viršija Komisijos nustatyta atitinkamos veiklos investicijų grąža, šios veiklos atitinkamo periodo leistina investicijų grąža didinama investicijų grąžos dydžiu, kuris yra apskaičiuojamas pagal (13) formulę:

$$G_2 = (OPEX_{nust.,pso} - OPEX_{fakt.,pso})/2; \text{ Eur} \quad (13)$$

*čia:*

$G_2$  – suma, kuria didinama leistina investicijų grąža, priskirtina perdavimo paslaugai, Eur;

$OPEX_{nust.,pso}$  – nustatyta OPEX apimtis per pirmus dvejus, vėliau – per ketverius reguliavimo periodo metus ir per visą reguliavimo periodą, priskirtina perdavimo paslaugai, Eur;

$OPEX_{fakt.,pso}$  – faktinė OPEX apimtis per pirmus dvejus, vėliau – per ketverius reguliavimo periodo metus ir per visą reguliavimo periodą, priskirtina perdavimo paslaugai, Eur.

21. Dėl Operatoriaus veiklos efektyvumo investicijų grąža koreguojama reguliavimo periodui po investicijų grąžos neatitikimo vertinimo pagal Metodikos 20 punktą, įvertinant 50 proc. investicijų grąžos ribą viršijančią suma, kuri suskaičiuota pagal Metodikos 13 formulę. Dėl Operatoriaus veiklos efektyvumo leistinių pajamų riba perdavimo paslaugai reguliavimo periodo metu mažinama 50 proc. investicijų grąžos riba dėl veiklos efektyvumo viršijančią suma, kuri suskaičiuota pagal Metodikos

13 formulę. OPEX taikomas skatinamasis mechanizmas, t. y. OPEX per reguliavimo periodą ir naujam reguliavimo periodui nėra didinamas ar mažinamas kitais nei Metodikoje įtvirtintais atvejais.

22. 2014–2018 metų reguliavimo periodui dėl gamtinių dujų įmonės veiklos efektyvumo, t. y. dėl OPEX su efektyvinimo taikomas viršpelnio koregavimas:

22.1. jeigu reguliuojamos veiklos visų penkerių reguliavimo periodo metų investicijų graža, įvertinus taikytinų koregavimo koeficientų įtaką, yra didesnė daugiau kaip 2 procentais, palyginus su nustatyta atitinkamų metų investicijų graža (pirmoji teigiamos investicijų gražos neatitikties riba), kitiems metams ir (arba) nustatant kainas kito reguliavimo periodo pirmiesiems metams šios veiklos pajamų viršutinė riba mažinama 50 proc. pirmąją teigiamos investicijų gražos neatitikties ribą viršijančia suma, kuri yra skaičiuojama pagal (14) formulę:

$$G_1 = (ROI_f - 1,02 ROI_i) / 2 ; \text{Eur} \quad (14)$$

*čia:*

$G_1$  – suma, kuria yra mažinamos kitų reguliavimo periodo metų ir (arba) kito reguliavimo periodo pirmųjų metų sąnaudos, kai faktinė investicijų graža viršija nustatytą daugiau kaip 2 proc., (Eur);

$ROI_i$  – nustatyta investicijų graža per visą reguliavimo periodą, priskirtina perdavimo paslaugai, (Eur);

$ROI_f$  – faktinė investicijų graža per visą reguliavimo periodą, (Eur);

22.2. jei gamtinių dujų įmonės investicijų graža padidėja už Komisijos nustatytą atitinkamos veiklos investicijų gražą daugiau kaip 6 procentais (antroji teigiamos investicijų gražos neatitikties riba), nustatant kainas kito reguliavimo periodo pirmiesiems metams viršutinė riba mažinama visa investicijų graža, viršijančia sumą virš antrosios teigiamos investicijų gražos neatitikties ribos, ir 50 proc. investicijų graža, viršijančia sumą virš pirmosios teigiamos investicijų gražos neatitikties ribos. Šiuo atveju suma, kuria yra mažinamos kitų reguliavimo metų arba kito reguliavimo periodo pirmųjų metų sąnaudos, skaičiuojama pagal (15) formulę:

$$G_2 = ROI_f - 1,04 ROI_i; \text{Eur} \quad (15)$$

*čia:*

$G_2$  – suma, kuria yra mažinamos kitų reguliavimo periodo metų arba kito reguliavimo periodo pirmųjų metų sąnaudos, kai faktinė investicijų graža viršija nustatytą daugiau kaip 6 proc., (Eur);

$ROI_i$  – nustatyta investicijų graža per visą reguliavimo periodą, priskirtina paslaugai, (Eur);

$ROI_f$  – faktinė investicijų graža per visą reguliavimo periodą (Eur).

23. Gamtinių dujų įmonių veiklos efektyvumu nėra laikoma:

23.1. konkretūs sutaupymai, dėl kurių pablogėja gamtinių dujų įmonių teikiamų paslaugų kokybė ir patikimumas;

23.2. sutaupymai, sąlygoti neįgyvendintų remonto darbų, neprireikusių numatytų paslaugų, išskyrus atvejus, kai dėl gamtinių dujų įmonių priimtų konkrečių verslo sprendimų, remonto darbai ar numatytos paslaugos buvo įgyvendintos mažesnėmis sąnaudomis;

23.3. rinkos sąlygoti mažesni, nei buvo tikėtasi, viešųjų pirkimų rezultatai;

23.4. veiklos sąnaudų sumažėjimas dėl paklausos, reagavimo į paklausą priemonių diegimo, įskaitant investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimą.

24. Operatorius, mažindamas sąnaudas ir siekdamas didesnio efektyvumo bei investicijų gražos, turi užtikrinti patikimą sistemos darbą ir vartotojų aptarnavimo kokybę. Vadovaujantis Gamtinių dujų įmonių teikiamų paslaugų patikimumo ir kokybės, rodiklių, jų įvertinimo tvarkos aprašu, patvirtintu Komisijos 2012 m. balandžio 11 d. nutarimu Nr. O3-90 „Dėl Gamtinių dujų įmonių teikiamų paslaugų patikimumo ir kokybės rodiklių, jų įvertinimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, gamtinių dujų perdavimo investicijų graža po pirmų dvejų reguliavimo periodo metų,

o vėliau – pasibaigus reguliavimo periodui sumažinama atitinkamai už kiekvieną perdavimo patikimumo rodiklį:

24.1. 1 proc., jei perdavimo patikimumo rodiklis, kuriam nustatytas minimalus lygis, pablogėjo nuo 5 iki 10 proc., palyginti su Komisijos nustatytu minimaliu lygiu;

24.2. 2 proc., jei perdavimo patikimumo rodiklis, kuriam nustatytas minimalus lygis, pablogėjo daugiau nei 10 proc., palyginti su Komisijos nustatytu minimaliu lygiu.

25. Jeigu po pirmų dvejų, vėliau – po ketverių reguliavimo periodo metų, ir pasibaigus visam reguliavimo periodui, nustatoma, kad faktinė investicijų grąža, atsižvelgus į taikytinų korekcijų įtaką, viršijo Komisijos nustatytą dydį, apskaičiuojamas nustatytos investicijų grąžos viršijimo dydis, kuriuo mažinamas reguliuojamos veiklos leistinas pajamų lygis ketvirtiesiems, o vėliau – pirmiesiems ir antriesiems naujo reguliavimo periodo metams. Apskaičiuojant nustatytos investicijų grąžos viršijimo dydį įvertinama:

25.1. Operatoriaus uždirbta faktinė investicijų grąža iš reguliuojamos veiklos;

25.2. Operatoriaus gautos papildomos pajamos, susijusios su reguliuojamų paslaugų ir (ar) produktų teikimu, kuriems teikti naudojami ar nenaudojami reguliuojamos veiklos ištekliai;

25.3. sąnaudų, kuriems Komisija nustatė atitinkamus normatyvus Metodikos 14 punkte nurodytoms sąnaudų grupėms, viršijimo suma, kuri apskaičiuojama Metodikos nustatyta tvarka;

25.4. nuokrypis nuo Komisijos nustatytų rodiklių, įvertinus priežastis, lemiančias veiklos efektyvumą;

25.5. OPEX su efektyvinimas, suskaičiuotas pagal Metodikos 19–23 punktus;

25.6. investicijų grąžos pokytis, suskaičiuotas pagal Metodikos 24 punktą;

25.7. kai pagal Metodikos 19–25 punktuose numatyta tvarka apskaičiuotos investicijų grąžos, viršijančios Komisijos nustatytą dydį, grąžinimas išdėstomas per ilgesnį nei vienerių metų laikotarpį, įvertinama pinigų kaina. Pinigų kainos nustatymui taikoma skolinto kapitalo kainos viršutinė riba, nurodyta Komisijos tinklalapio skiltyje „WACC skaičiavimo duomenys“. Tais reguliavimo periodo metais, kai grąžinama didesnė nei Komisijos nustatyta Operatoriaus gauta investicijų grąža, pritaikoma  $\frac{1}{2}$  palūkanų normos.

### **TREČIASIS SKIRSNIS**

#### **GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO MAGISTRALINIŲ DUJOTIEKIŲ PASLAUGOS KAINŲ NUSTATYMO PRINCIPAI**

26. Gamtinių dujų perdavimo įleidimo ir išleidimo kainos nustatomos pagal „pašto ženklą“ principą, taikomą pagrindiniam tinklui. Nustatant gamtinių dujų perdavimo paslaugų kainas transportavimo iš trečiosios šalies į trečiąją šalį paslaugai, yra įvertinamos (1) tiesioginės ir pagrįstais nešikliais atskirtos netiesioginės sąnaudos, susijusios su gamtinių dujų perdavimo iš trečiosios šalies į trečiąją šalį paslauga, bei (2) šiai paslaugai priskirtina reguliuojamo turto vertė.

27. Gamtinių dujų perdavimo kainos skaičiuojamos įvertinus leidžiamų pajamų dalį priskirtą kiekvienam įleidimo ir išleidimo taškui:

27.1. Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos įleidimo taškai yra:

27.1.1. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su suskystintų gamtinių dujų (toliau – SGD) terminalo jungtimi Klaipėdoje (toliau – SGD terminalo įleidimo taškas);

27.1.2. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su Latvijos Respublikos gamtinių dujų perdavimo sistema, kuriuo perduotos gamtinės dujos į Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemą apskaitomos Kiemėnų dujų apskaitos stotyje;

27.1.3. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su Baltarusijos Respublikos gamtinių dujų perdavimo sistema, kuriuo perduotos gamtinės dujos į Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemą apskaitomos Kotlovkos dujų apskaitos stotyje;

27.2. Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos išleidimo taškai yra:

27.2.1. išoriniai išleidimo taškai:

27.2.1.1. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su Latvijos gamtinių dujų perdavimo sistema, kuriuo perduotos gamtinės dujos iš Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos apskaitomos Kiemėnų dujų apskaitos stotyje;

27.2.1.2. Lietuvos perdavimo sistemos sujungimo taškas su Rusijos Federacijos Kaliningrado regiono gamtinių dujų perdavimo sistema, kuriuo perduotos gamtinės dujos iš Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos apskaitomos Šakių dujų apskaitos stotyje (toliau – Šakių DAS išleidimo taškas);

27.2.2. vidinis išleidimo taškas – Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos sujungimo taškai su Lietuvos gamtinių dujų skirstymo sistemomis ir Lietuvos vartotojų sistemomis, kurios tiesiogiai prijungtos prie Lietuvos gamtinių dujų perdavimo sistemos, atitinkantis vieną išleidimo tašką visiems šalies perdavimo sistemos naudotojams.

28. Įleidimo ir išleidimo taškams priskirtina leidžiamųjų pajamų dalis nustatoma įvertinant pajamų padalinimo tarp įleidimo ir išleidimo taškų proporciją, taikomą pagrindiniam tinklui, bei kitus rodiklius, įtakojančius pagrįstą pajamų lygio paskirstymą.

29. Perdavimo paslaugos pajamų padalinimo tarp įleidimo ir išleidimo taškų proporcija nustatoma motyvuotu Komisijos sprendimu, atsižvelgus gamtinių dujų rinkos konkurenciją, perdavimo sistemos pagrįstą sąnaudų paskirstymą, vidutinį kelių šalių arba regionų gamtinių dujų perdavimo kainų lygį.

30. Operatorius ateinančiam tarifiniam laikotarpiui apskaičiuoja pajamas, susijusias su lokaliu tinklu, kurios yra priskiriamos tik vidiniam išleidimo taškui, ir papildomai prie pajamų, priskirtų vidiniam išleidimo taškui pagal Metodikos 28 punktą, įvertinamos nustatant perdavimo paslaugų kainas šiam taškui.

31. Naujam tarifiniam laikotarpiui nustatant perdavimo kainas, įvertinami prognozuojami tais tarifiniais metais trumpalaikių pajėgumų užsakymai (arba atitinkamai gautinomis pajamomis iš trumpalaikių paslaugų mažinant priskiriamą pajamų lygį ilgalaikėms paslaugoms, arba konvertuojant prognozuojamų trumpalaikių pajėgumų užsakymų dydžius į ilgalaikių (metinių) pajėgumų ekvivalentą, įvertinant daugiklių (koeficientų, taikomų atitinkamai referencinės kainos proporcijai, skaičiuojant kainas už trumpalaikių pajėgumų produktus) įtaką).

32. Operatorius, atsižvelgdamas į Lietuvos Respublikos Vyriausybės priimtą sprendimą dėl dalyvavimo regioninėje gamtinių dujų rinkos zonoje, įvertina intersisteminio kompensavimo mechanizmo mokėjimus, apskaičiuotus pagal Komisijos suderintą perdavimo sistemų operatorių intersisteminio kompensavimo tvarką.

33. SGD terminalo įleidimo taške, taip pat įleidimo iš infrastruktūros, sukurtos siekiant pašalinti valstybių narių dujų perdavimo sistemų atskirtį, taškuose ir išleidimo į tokią infrastruktūrą taškuose gali būti taikoma perdavimo kainos nuolaida, siekiant didinti energijos tiekimo saugumą ir skatinti gamtinių dujų rinkos konkurencingumą. Dėl SGD terminalo įleidimo taške taikytinos nuolaidos, nesurinktų perdavimo pajamų dalis kompensuojama, atsižvelgiant į Komisijos nustatytą pajamų skirtumo padengimo mechanizmą.

34. Dujų perdavimo iš trečiosios šalies į trečiąją paslaugai, kuri iki įleidimo–išleidimo taškų kainodaros modelio įgyvendinimo pradžios buvo nereguliuojama paslauga, nustatomas pereinamasis laikotarpis surenkamų metinių pajamų lygiui iš Šakių DAS išleidimo taške. Pereinamasis laikotarpis nustatomas įvertinus kainų reguliavimo laikotarpio trukmę bei užtikrinant laikotarpiu nuo įleidimo–išleidimo taškų kainodaros modelio įgyvendinimo pradžios iki investicijų, atliktų iki šio modelio įgyvendinimo, atsipirkimą.

35. Gamtinių perdavimo paslaugų kainas, neviršijant pagal šią Metodiką nustatytų pajamų viršutinių ribų, įvertinant ir reguliacinės sąskaitos rezultatus, nustato Operatorius, o Komisija jas tvirtina.

36. Gamtinių dujų perdavimo kainos gali būti diferencijuojamos pagal sistemos naudotojų grupes, gamtinių dujų perdavimo kiekį, užsakomus pajėgumus, trukmę ir gamtinių dujų tiekimo patikimumą. Nustatant bei diferencijuojant kainas, draudžiama diskriminuoti vartotojus, taikyti kryžminį subsidijavimą tarp vartotojų ar jų grupių. Nustatytos gamtinių dujų perdavimo paslaugos

kainos įleidimo bei išleidimo taškuose turi tenkinti sistemos naudotojų nediskriminavimo sąlygą, t. y. vidutinės dujų tarpvalstybiniam transportavimui sukurtų pajėgumų vieneto kainos procentinis santykis su vidutinės vidiniams sistemos naudotojams sukurtų pajėgumų vieneto kaina neturi viršyti 10 proc. (kitais atvejais turi būti pateikiamas išsamus numatyto kriterijaus viršijimo aplinkybių paaiškinimas). Diferencijuojant kainas būtina vadovautis susidariusiomis sąnaudomis ir neviršyti bendro leistino pajamų lygio.

37. Perdavimo kainos gali būti diferencijuojamos ir skirstomos:

37.1. pagal gamtinių dujų perdavimo sistemos naudotojų grupes:

37.1.1. sistemos naudotojus, per metus į vieną gamtinių dujų pristatymo vietą transportuojančius iki 10,4 teravatvalandžių (TWh) atitinkantį gamtinių dujų kiekį;

37.1.2. sistemos naudotojus, per metus į vieną gamtinių dujų pristatymo vietą transportuojančius daugiau kaip 10,4 teravatvalandžių (TWh) atitinkantį gamtinių dujų kiekį;

37.2. pagal gamtinių dujų perdavimo pertraukiamumą į dvi grupes:

37.2.1. nuolatinio gamtinių dujų perdavimo;

37.2.2. pertraukiamojo gamtinių dujų perdavimo;

37.3. pagal gamtinių dujų perdavimo paslaugų užsakymo trukmę (sutarties galiojimo trukmę):

37.3.1. trumpalaikio perdavimo (sutarties galiojimo trukmė nuo 1 iki 364 parų);

37.3.2. ilgalaikio perdavimo (sutarties galiojimo trukmė – 1 metai ir ilgiau);

37.4. suderinęs su Komisija Operatorius gali taikyti ir kitus pajėgumų produktus (pvz., susietus su transportavimo keliu).

38. Sistemos naudotojams gali būti nustatoma vienanarė, dvinarė arba trinarė perdavimo kaina.

39. Gamtinių dujų perdavimo kaina susideda iš pastoviosios ir kintamosios dalių:

39.1. pastovioji dalis skaičiuojama pagal:

39.1.1. vartotojui nustatytus vartojimo pajėgumus vidiniame išleidimo taške;

39.1.2. sistemos naudotojo užsakytus perdavimo pajėgumus;

39.2. kintamoji dalis skaičiuojama pagal perduotą gamtinių dujų kiekį;

39.3. Operatorius nustato pastoviosios dalies mokėjimo koeficientą ( $\leq 1$ ) penkeriems metams, kuris gali būti keičiamas, įvertinus teisės aktų pasikeitimą ar motyvuotą Operatoriaus siūlymą. Bendras pastovios dalies mokėjimo koeficientas gamtinių dujų perdavime yra ne mažesnis kaip 0,7;

39.4. perdavimo paslaugų kainai už vartojimo pajėgumus apskaičiuoti tenkantis sąnaudų dydis negali viršyti su lokaliu tinklu susijusių sąnaudų (lokaliame tinklui priskiriamo leistino pajamų lygio).

40. Sistemos naudotojams priskirtas gamtinių dujų kiekis bei užsakyti pajėgumai nustatomi sutartimis su Operatoriumi ir Operatoriaus taikomu tinklo kodeksu.

## **KETVIRTASIS SKIRSNIS**

### **BALANSAVIMO GAMTINIŲ DUJŲ PERDAVIMO SISTEMOJE PASLAUGOS KAINODARA**

#### **BALANSAVIMO NEUTRALUMO MOKESČIŲ SKAIČIAVIMO METODIKA**

41. Operatorius mokėdamas ir gaudamas paros disbalanso mokesčius, einamosios paros mokesčius, balansavimo veiksmų mokesčius, apskaičiuotus vadovaujantis Operatoriaus balansavimo taisyklių, patvirtintų Komisijos, nuostatomis ir kitus su jo vykdoma balansavimo veikla, kuri laikoma perdavimo sistemos operatoriaus veikla, vykdoma laikantis Balansavimo tinklo kodekse nustatytų įpareigojimų, susijusių mokesčius, negauna pelno ir nepatiria nuostolio, t. y. vadovaujasi neutralumo principu.

42. Neutralumo principas suprantamas kaip principas, pagal kurį Operatoriaus pinigų srautai, susiję su perdavimo sistemos balansavimu ir pagrįstomis balansavimo sąnaudomis, yra finansiškai



neutralūs ir šios pajamos ir sąnaudos yra paskirstomos sistemos naudotojams.

43. Balansavimo neutralumo mokestį moka visi sistemos naudotojai arba toks mokestis mokamas jiems proporcingai transportuojamam gamtinių dujų kiekiui (Eur/MWh) nepriklausomai nuo to, ar jiems yra nustatytas paros disbalansas ar ne.

44. Disbalanso neutralumo mokestis  $C_{NC}$  atitinkamiems reguliavimo periodo metams (t+1) yra lygus:

$$C_{NC} = C_{BP} - C_{PB} - C_{KB} + \Delta C_{NC} ; (\text{Eur}) \quad (16)$$

*čia:*

$C_{BP}$  – perdavimo sistemos balansavimo kintamosios pajamos t metams, Eur;

$C_{PB}$  – perdavimo sistemos balansavimo pastoviosios sąnaudos t metams, Eur;

$C_{KB}$  – perdavimo sistemos balansavimo kintamosios sąnaudos t metams, Eur;

$\Delta C_{NC}$  – skirtumas tarp t-1 metams nustatyto neutralumo mokesčio ir jo faktinės vertės, Eur.

45. 2019 m. tvirtinant ar koreguojant Operatoriaus pajamų viršutinės ribas taikoma ši neutralumo mokesčio tvarka:

45.1. balansavimo neutralumo mokestis nustatomas ir koreguojamas kasmet, atsižvelgiant į Operatoriaus prognozuojamas t metų pagrįstas balansavimo veiklos pajamas ir sąnaudas ir yra įtraukiamas į Operatoriaus pajamų lygį, vadovaujantis Metodikos 14 punktu;

45.2. disbalanso neutralumo mokesčio sąnaudas Operatorius priskiria ir padalina sistemos vartotojams per perdavimo kainos kintamąją dalį, įtvirtintą Metodikos 39.2 papunktyje.

46. 2020 m. ir vėlesniais metais tvirtinant ar koreguojant Operatoriaus pajamų viršutinės ribas taikoma ši neutralumo mokesčio tvarka:

46.1. balansavimo neutralumo mokestis nustatomas ir koreguojamas kasmet, atsižvelgiant į Operatoriaus prognozuojamas balansavimo veiklos pajamas ir sąnaudas;

46.2. Operatorius sistemos naudotojams taiko ir skelbia neutralumo mokesčių bendros sumos duomenis bent tuo pačiu dažnumu, kuriuo sistemos naudotojams išrašomos atitinkamų mokesčių sąskaitos faktūros, bet ne rečiau kaip kartą per mėnesį.

47. Disbalanso neutralumo mokestis sistemos naudotojams metų eigoje yra išmokamas arba iš jų imamas dalimis, proporcingai transportuojamam ataskaitinio laikotarpio kiekiui 46.2 papunktyje nustatytu periodiškumu.

48. Operatorius sistemos naudotojams taiko kredito rizikos valdymo taisyklės, įtvirtintas su Komisija suderintose gamtinių dujų perdavimo sistemos balansavimo taisyklėse ar balansavimo tinklo kodekse.

#### IV SKYRIUS

##### REIKALAVIMAI, SUSIJĘ SU PERDAVIMO SISTEMOS OPERATORIAUS REGULIUOJAMOS VEIKLOS PAJAMŲ IR KAINŲ NUSTATYMU

49. Reguluojamų paslaugų pajamų viršutinėms riboms nustatyti Operatorius ne vėliau kaip iki einamojo tarifinio laikotarpio kovo 15 d. Komisijai pateikia:

49.1. duomenų suvestinę pajamų viršutinei ribai nustatyti (Metodikos 1 priedas);

49.2. veikloje naudojamo turto vertės skaičiavimo lentelę (Metodikos 3 priedas);

49.3. ilgalaikės reguliuojamos veiklos programos lentelę (Metodikos 4 priedas);

49.4. aiškinamąjį raštą, kuriame nurodomas detalus pateiktų duomenų pagrindimas.

50. Pajamų viršutinėms riboms kitam tarifiniam laikotarpiui koreguoti Operatorius ne vėliau kaip iki einamojo tarifinio laikotarpio kovo 15 d. Komisijai pateikia:

50.1. duomenų suvestinę pajamų viršutinei ribai bei investicijų grąžai koreguoti (Metodikos 2 priedas);

50.2. pasibaigus 2014–2018 metų reguliavimo periodui – duomenis nustatytai 2014–2018 metų investicijų gražai koreguoti (Metodikos 5 priedas);

50.3. veikloje naudojamo turto vertės skaičiavimo lentelę, atskirai pateikiant visų teikiamų paslaugų duomenis (Metodikos 4 priedas);

50.4. aiškinamąjį raštą, kuriame nurodomas detalus pateiktų duomenų pagrindimas.

51. Operatoriui laiku nepateikus Komisijai visų reikiamų duomenų, Komisija gali pratęsti nustatytų pajamų viršutinių ribų ir kainų galiojimo laikotarpį.

52. Subjektas, kuriam yra perduota Operatoriaus tinklų subalansavimo atsakomybė, kartu su perdavimo pajamų viršutinės ribos nustatymo / koregavimo duomenimis *mutatis mutandis* Komisijai pateikia praėjusių ir ateinančių metų balansavimo paslaugos pajamų, pastoviųjų ir kintamųjų sąnaudų suvestinę, vadovaudamasis Metodikos 1 priedu.

53. Komisija sprendimą dėl gamtinių dujų reguliuojamų paslaugų pajamų viršutinių ribų nustatymo priima ne vėliau kaip per 45 dienas, o dėl gamtinių dujų reguliuojamų pajamų viršutinių ribų koregavimo – ne vėliau kaip per 30 dienų nuo paskutinių tikslų Operatoriaus duomenų pateikimo dienos.

54. Konkrečios kainos kitam tarifiniam laikotarpiui skaičiuojamos pagal Operatoriaus kainų nustatymo metodiką, kurią parengia ir kartu su kainų skaičiavimo projektu Operatorius pateikia Komisijai.

55. Komisija, nustačiusi, kad Operatoriaus nustatytos kainos diskriminuoja vartotojus, yra taikomas kryžminis subsidijavimas tarp skirtingų paslaugų ar vartotojų grupių, nurodo Operatoriui jo klaidas. Operatorius privalo jas ištaisyti per 15 dienų. Jei Operatorius nevykdo Komisijos reikalavimo, Komisija turi teisę vienašališkai nustatyti konkrečias reguliuojamas kainas. Konkrečios reguliuojamos kainos kitam tarifiniam laikotarpiui turi būti nustatytos ir paskelbtos ne vėliau nei likus 30 dienų iki naujo tarifinio laikotarpio ar metinio metų pajėgumų aukciono (t. y. iki einamojo tarifinio laikotarpio birželio 1 d., jei taikomos Tarifų tinklo kodekso 29 straipsnio (prieš metinį metų pajėgumų aukcioną skelbtinos kainos) nuostatos, ir iki einamojo tarifinio laikotarpio gruodžio 2 d. – kitais atvejais).

56. Duomenys pateikiami tūkstančių eurų tikslumu (nurodant du skaičius po kablelio), skaičiavimai atliekami be pridėtinės vertės mokesčio (PVM).

57. Operatoriaus pagal šią Metodiką nustatytos ir Komisijos patvirtintos konkrečios kainos skelbiamos viešai ir taikomos Energetikos įstatymo 19 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

## **V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS**

58. Komisija turi teisę iš Operatoriaus per Komisijos nustatytą protingą terminą gauti visą informaciją ir dokumentus, būtinus Komisijos funkcijoms, susijusioms su gamtinių dujų reguliuojamų paslaugų pajamų viršutinių ribų nustatymu ir korekcija pagal šią Metodiką, atlikti.

59. Operatorius, pažeidęs Metodikoje nustatytus reikalavimus, atsako teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

60. Komisijos veiksmai ir neveikimas, susiję su Metodikos laikymusi ir įgyvendinimu, gali būti skundžiami Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis.

---







14.		Vidutinis viršutinis šilumingumas	MWh/tūkst. m <sup>3</sup>											
-----	--	-----------------------------------	------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Tvirtinu:

---

 Pareigos

---

 Parašas

---

 Vardas, pavardė

Valstybės reguliuojamos gamtinių dujų perdavimo  
veiklos pajamų ir kainų nustatymo metodikos  
2 priedas

Duomenys apie ūkio subjektą:		Duomenys apie kontaktinį asmenį:	
Pavadinimas		V., pavardė	
Kodas		Pareigos	
Buveinės adresas		Telefonas	
Telefonas		Faksas	
Faksas		El. paštas	
Tinklapis			
El. paštas			

**DUOMENŲ SUVESTINĖ PAJAMŲ VIRŠUTINEI RIBAI KOREGUOTI**

(gamtinių dujų įmonės pavadinimas)

\_\_\_\_\_ sudarymo data

Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai  
Verkių g. 25C-1, Vilnius, LT-08223, rastine@regula.lt

Eil. Nr.	Rodiklis		Vnt.	Perdavimo veikla						
				I	II	III	IV	V	I	
				20__	20__	20__	20__	20__	20__	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	
I.1*	$Q_t$	Prognozuotas bazinis gamtinių dujų kiekis (vartojimo pajėgumai)	MWh, (MWh/parą, metus)							
I.2	$Q_{tf}$	Faktinis t+1ujų metų gamtinių dujų kiekis (vartojimo pajėgumai)	„-“							
II.1*	$I_t$	VKI pokytis, įvertinus efektyvumą, naudojamas ateinančių metų OPEX <sub>(be DU)</sub> skaičiavimui	proc.							
II.2*	OPEX <sub>(be DU)t</sub>	nustatytas OPEX <sub>(be DU)t</sub>	tūkst.Eur							
II.3**	OPEX	faktinis OPEX <sub>(be DU)f</sub>	„-“							

	(be DU) <sub>f</sub>								
III.1*	$\Delta DU_t$	Nustatytas (prognozuotas) $\Delta DU_t$ įvertinus efektyvumą naudojamas ateinančių metų OPEX <sub>(DU)</sub> nustatyti	proc.						
III.2*	OPEX <sub>(D)</sub> U) <sub>t</sub>	Nustatytas (prognozuotas) OPEX <sub>(DU)</sub>	tūkst.Eur						
III.2**	OPEX <sub>(D)</sub> U) <sub>f</sub>	Faktinis OPEX <sub>(DU)<sub>f</sub></sub>	tūkst.Eur						
III.4**	$\Delta DU_{if}$	Faktinis (patikslintas) $\Delta DU_{if}$ (įvertinus efektyvumą)	proc.						
III.5**	OPEX <sub>(D)</sub> U) <sub>if</sub>	Skaičiuotina OPEX <sub>(DU)<sub>if</sub></sub> reikšmė pagal faktinį (patikslintą) $\Delta DU_{if}$ (įvertinus efektyvumą)	tūkst.Eur						
IV.1*	C <sub>Lt</sub>	Technologinės sąnaudos, nustatytos	tūkst.Eur						
IV.2**	C <sub>Lf</sub>	Technologinės sąnaudos, faktinės	tūkst.Eur						
V.1*	C <sub>DAt</sub>	Nusidėvėjimo sąnaudos, nustatytos	tūkst.Eur						
V.2**	C <sub>DAf</sub>	Nusidėvėjimo sąnaudos, faktinės	tūkst.Eur						
VI.1*	C <sub>T</sub>	Mokesčių sąnaudos, nustatytos	tūkst.Eur						
VI.2**	C <sub>Tf</sub>	Mokesčių sąnaudos, faktinės	tūkst.Eur						
VII.1**	C <sub>NC</sub>	Perdavimo sistemos disbalanso neutralumo mokesčiai	tūkst.Eur						
VII.2**	P <sub>kal</sub>	Faktinės t-1 laikotarpio pajamos, gautos dėl perduodamų gamtinių dujų iš trečiosios šalies į trečiąją šalį kaloringumo skirtumo	tūkst.Eur						
VII.3*	P <sub>progn., t-1</sub>	Pajamos (už ilgalaikes ir trumpalaikes paslaugas), prognozuotos	tūkst.Eur						
VII.4**	P <sub>fakt., t-1</sub>	Pajamos (už ilgalaikes ir trumpalaikes paslaugas), faktinės	tūkst.Eur						
VII.5	P <sub>Q</sub>	Pajamų (už ilgalaikes ir trumpalaikes paslaugas), skirtumas	tūkst.Eur						
VII.6	P <sub>Q</sub> - C <sub>NC</sub> - P <sub>kal</sub>	Nuokrypiai dėl pajamų nuokrypio, disbalanso neutralumo mokesčio ir perduodamų gamtinių dujų iš trečiosios šalies į trečiąją šalį kaloringumo skirtumo, kaupiami reguliavimo sąskaitoje	tūkst.Eur						
VIII.1*	WACC	Nustatyta investicijų grąžos norma t-aisiais metais	proc.						
VIII.2*	RAB	Licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertė	tūkst.Eur						
VIII.3*	ROI <sub>t</sub>	Investicijų grąža, nustatyta	tūkst.Eur						
VIII.4*	ROI <sub>f</sub>	Investicijų grąža, faktinė	tūkst.Eur						
VIII.5	ROI <sub>(f-t)</sub>	Investicijų grąžos skirtumas	tūkst.Eur						
IX.1*	OPEX nustatyt.	OPEX <sub>(be DU)<sub>t</sub></sub> + OPEX <sub>(DU)<sub>t</sub></sub>	tūkst. Eur						
IX.2**	OPEX faktinis	OPEX <sub>(be DU)<sub>f</sub></sub> + OPEX <sub>(DU)<sub>f</sub></sub>	tūkst. Eur						
IX.3***	G <sub>1+2</sub> , G <sub>3-5</sub>	OPEX <sub>nustatyt.</sub> - OPEX <sub>faktinis</sub>	tūkst. Eur	x	x	x		x	
IX.4***		Dydis, kuriuo mažinama pajamų viršutinė riba dėl einamojo reguliavimo periodo	tūkst. Eur	x	x	x		x	



IX.5*		Investicijų gražos neatitiktis dėl praeito reguliavimo periodo	tūkst. Eur			x	x	x	
IX.6	$C_G$	Investicijų gražos neatitiktis iš viso (dėl einamojo ir praeito regul. periodų)	tūkst. Eur			x		x	
X.1	$C_x$	Kiti reikšmingi sąnaudų / pajamų nuokrypiai, pagrįsti Komisijai, kurie turi reikšmingos įtakos Operatoriaus veiklai, kaupiami reguliavimo sąskaitoje	tūkst. Eur						
XI.1	$P_\Delta$	Nuokrypiai, kaupiami reguliavimo sąskaitoje, iš viso ( $P_Q - C_{NC} - P_{kal} + C_G + C_x$ )							
XI.1*	$S_{pso} + ROI_{pso}$	Pajamų lygis (be reguliavimo sąskaitos), nustatytas	tūkst. Eur						
XI.2*	$P_{pso, t}$	Pajamų lygis (įvertinus reguliavimo sąskaitą), nustatytas ( $S_{pso} + ROI_{pso} + P_\Delta$ )	tūkst. Eur						

\*Pradedama pildyti antriesiems reguliavimo periodo metams. Skaičiuojant sąnaudas antriesiems reguliavimo periodo metams įvertinamas skirtumas tarp praėjusio reguliavimo periodo nustatytų ir faktinių OPEX ir ROI.

\*\* Pradedama pildyti tretiesiems reguliavimo periodo metais turint faktinius (patikslintus) pirmųjų metų duomenis ir pildant prognozuojamus duomenis tretiesiems metams.

\*\*\* Pradedama pildyti ketvirtiesiems reguliavimo periodo metams, turint faktinius pirmųjų ir antrųjų metų duomenis, skaičiuojant IX.3 ir IX.4 eilučių rezultatus.

Tvirtinu:

\_\_\_\_\_  
Pareigos

\_\_\_\_\_  
Parašas

\_\_\_\_\_  
Vardas, pavardė

Valstybės reguliuojamos gamtinių dujų perdavimo veiklos pajamų ir kainų nustatymo metodikos 3 priedas

Duomenys apie ūkio subjektą		Duomenys apie kontaktinį asmenį	
Pavadinimas		V., pavardė	
Kodas		Pareigos	
Buveinės adresas		Telefonas	
Telefonas		Faksas	
Faksas		El. paštas	
Tinklalapis			
El. paštas			

\_\_\_\_\_ **PERDAVIMO VEIKLOJE NAUDOJAMO TURTO**  
(gamtinių dujų įmonės pavadinimas)

**VERTĖS SKAIČIAVIMO LENTELE**

\_\_\_\_\_ sudarymo data

Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai  
Verkių g. 25C-1, Vilnius, LT-08223, rastine@regula.lt

Eil. Nr.	Pavadinimas	Mato vnt.	20__ m. gruodžio 31 d.
1.	Ekonomiškai pagrįsta ilgalaikio turto vertė (RAB) 20__ gruodžio 31 d.(2+3-4-5+6-7-8-9+10/2-11)	tūkst. Eur	
2.	Likutinė reguliuojamos veiklos ilgalaikio turto vertė 20__ sausio 1 d. (ataskaitinio laikotarpio pradžioje)	„-“	
3.	Dujų įmonės su Komisija suderintos bei įgyvendintos investicijos per 20__ m. (ataskaitinius metus)	„-“	
4.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo sąnaudos priskaitytos per 20__ m. (ataskaitinius metus)	„-“	
5.	Parduoto, perleisto ir nurašyto turto likutinė vertė 20__ gruodžio 31 d. (ataskaitinių metų pabaigai)	„-“	
6.	Atsargos, kurias dujų įmonė privalo laikyti 20__ m. gruodžio 31 d. (ataskaitinio laikotarpio pabaigoje)	„-“	
7.	Dotacijų ir subsidijų (įskaitant vartotojų prijungimo įmokas, ES fondų lėšas) likutinė vertė 20__ m. gruodžio 31 d.	„-“	
7.1.	iš jų: naujų vartotojų prijungimo įmokos	„-“	
8.	Nenaudojamo, laikinai nenaudojamo (užkonservuoto) turto vertė 20__ m. gruodžio 31 d.	„-“	
9.	Nebaigtos statybos vertė ataskaitinio laikotarpio pabaigai 20__ m. gruodžio 31 d.	„-“	
10.	Turto dalis, finansuota kitų infrastruktūrinių įmonių dėl inžinerinių darbų sąnaudų pasidalinimo 20__ m. gruodžio 31 d.	„-“	
11.	Turto, kuris buvo atnaujintas įvykdžius su Komisija suderintas investicijas, likutinė vertė, 20__ m. gruodžio 31 d.	„-“	

Tvirtinu:

\_\_\_\_\_ Pareigos

\_\_\_\_\_ Parašas

\_\_\_\_\_ Vardas, pavardė

Valstybės reguliuojamos gamtinių dujų  
perdavimo veiklos pajamų ir kainų nustatymo  
metodikos  
4 priedas

Duomenys apie ūkio subjektą:		Duomenys apie kontaktinį asmenį:	
Pavadinimas		V., pavardė	
Kodas		Pareigos	
Buveinės adresas		Telefonas	
Telefonas		Faksas	
Faksas		El. paštas	
Tinklapis			
El. paštas			

\_\_\_\_\_ **ILGALAIKĖS REGULIUOJAMOS VEIKLOS PROGRAMOS**  
(gamtinių dujų įmonės pavadinimas)

**LENTELĖ**

\_\_\_\_\_ sudarymo data

Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai  
Verkių g. 25C, Vilnius, LT-08223, rastine@regula.lt

Eil. Nr.	Pavadinimas	_____ veikla					iš viso
		20__	20__	20__	20__	20__	
1	2	3	4	5	6	7	
1.	FINANSAVIMO ŠALTINIAI (tūkst.Eur)						
1.1.	Ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudos						
1.2.	Skolintos lėšos						
1.3.	Subsidijos ir dotacijos						
1.3.1.	<i>iš jų: valstybės biudžeto lėšos</i>						
1.4.	Pajamos iš prijungimo įmokos bei neatsiperkančios prisijungimo įmokos dalies						
1.5.	Grynojo pelno dalis veiklos programai įgyvendinti						
1.6.	Kiti finansavimo šaltiniai						
1.6.1.	<i>(išvardinti)</i>						
2.	LĖŠŲ PANAUDOJIMAS (tūkst.Eur)						
2.1.	Investicijų projektai, finansuojami ne tik reguliuojamos veiklos lėšomis (1.3., 1.6. eilutės)						
2.1.1.	<i>(išvardinti)</i>						
2.2.	Įmonės veiklos programoms vykdyti, iš viso:						

2.2.1.	Naujas turtas, iš viso:						
2.2.1.1.	dujų sistemų plėtra						
	<i>(išvardinti)</i>						
2.2.1.2.	transporto priemonės						
2.2.1.3.	kompiuterinė technika						
2.2.1.4.	kita įranga, prietaisai, įrenginiai						
2.2.1.5.	nematerialusis turtas						
2.2.1.6.	kitas turtas						
	<i>(išvardinti)</i>						
2.2.2.	Turto atstatymas, rekonstrukcija, iš viso:						
2.2.2.1.	Dujotiekiai						
	<i>(išvardinti)</i>						
2.2.2.2.	dujų kompresorinės stotys						
2.2.2.3.	dujų skirstymo stotys						
	<i>(išvardinti)</i>						
2.2.2.4.	dujų reguliavimo punktai						
	<i>(išvardinti)</i>						
2.2.2.5.	kiti dujų sistemų priklausiniai						
	<i>(išvardinti)</i>						
2.2.2.6.	kitas turtas						
	<i>(išvardinti)</i>						
2.3.	Bendrojo naudojimo sistemoms išpirkti						
2.4.	Kitos lėšų panaudojimo sritys						
2.4.1.	<i>(išvardinti)</i>						

Tvirtinu:

---

 Pareigos

---

 Parašas

---

 Vardas, pavardė

Valstybės reguliuojamų kainų gamtinių dujų sektoriuje nustatymo metodikos  
5 priedas

Duomenys apie ūkio subjektą:		Duomenys apie kontaktinį asmenį:	
Pavadinimas		V., pavardė	
Kodas		Pareigos	
Buveinės adresas		Telefonas	
Telefonas		Faksas	
Faksas		El. paštas	
Tinklapis			
El. paštas			

**DUOMENYS 2014-2018 METŲ REGULIAVIMO PERIODUI NUSTATYTOS  
INVESTICIJŲ GRĄŽOS KOREGAVIMUI**

\_\_\_\_\_ sudarymo data

Valstybinei kainų ir energetikos kontrolės komisijai  
Verkių g. 25C-1, Vilnius, LT-08223, rastine@regula.lt

Eil. Nr.	Rodikliai	Mato vnt.	Perdavimo veikla						
			20__ __	20__ __	20__ __	20__ - 20__ (4+5+6)	20__ __	20__ __	20__ -20__ (4+5+6+8+9)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1.	Nustatyta investicijų grąžos norma t-aisiais metais	%							
2.	Licencijuojamoje veikloje naudojamo turto vertė	tūkst. Eur							
3.	Nustatyta investicijų grąža	tūkst. Eur							
4.	Faktinė investicijų grąža	tūkst. Eur							
5.	Faktinė investicijų grąžos norma	%							
6.	Nustatytos grąžos viršijimas	tūkst. Eur							
7.	Nustatytos grąžos viršijimas dėl veiklos efektyvumo	tūkst. Eur							
8.	Pirmoji (2 proc.) teigiamos investicijų grąžos neatitikties riba (3 eil. x 0,02)	tūkst. Eur	x	x	x		x	x	
9.	Antroji (6 proc.) teigiamos investicijų grąžos neatitikties riba (3 eil. x 0,06)	tūkst. Eur	x	x	x		x	x	

10.1	Pirmosios teigiamos investicijų gražos neatitikties ribos viršijimas (9 eil.-8 eil.) (pildoma, jeigu 7 eil.>9 eil.)	tūkst. Eur	x	x	x			x	x	
10.2	Pirmosios teigiamos investicijų gražos neatitikties ribos viršijimas (7 eil.-8 eil.) (pildoma, jeigu 7 eil.<9 eil.)	tūkst. Eur	x	x	x			x	x	
11.	Antrosios teigiamos investicijų gražos neatitikties ribos viršijimas (7 eil.-9 eil.) (pildoma, jeigu 6 eil. >9 eil.)	tūkst. Eur	x	x	x			x	x	
12.	Koreguotinas nustatytos investicijų gražos viršijimas (6 eil.-7 eil.+10 eil./2+11 eil.)	tūkst. Eur	x	x	x			x	x	

Tvirtinu:

---

 Pareigos

---

 Parašas

---

 Vardas, pavardė